

BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA)

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK) DESTEKLERİ

Metin TATLI
Şubat 2015

SUNUM PLANI

**I. SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ
VE PAZARLANMASI**

**II. ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ
VE PAZARLANMASI**

**III. MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ
VE PAZARLANMASI**

SUNUM PLANI

IV. SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

**V. ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ
VE GELİŞTİRİLMESİ**

**VI. YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN
GELİŞTİRİLMESİ**

VII. KIRSAL TURİZM

VIII. KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK) DESTEKLERİ

PROGRAM KAPSAMINDAKİ İLLER

□ Tarımsal işletme yatırımları aşağıda belirtilen illerde uygulanmalıdır:

1. Afyonkarahisar	8. Balıkesir	15. Diyarbakır	22. Kahramanmaraş	29. Manisa	36. Sivas
2. Ağrı	9. Burdur	16. Elazığ	23. Karaman	30. Mardin	37. Şanlıurfa
3. Aksaray	10. Bursa	17. Erzincan	24. Kars	31. Mersin	38. Tokat
4. Amasya	11. Çanakkale	18. Erzurum	25. Kastamonu	32. Muş	39. Trabzon
5. Ankara	12. Çankırı	19. Giresun	26. Konya	33. Nevşehir	40. Uşak
6. Ardahan	13. Çorum	20. Hatay	27. Kütahya	34. Ordu	41. Van
7. Aydın	14. Denizli	21. Isparta	28. Malatya	35. Samsun	42. Yozgat

BAŞVURU DÖNEMİ

13. Çağrı için başvurular 12.01.2015 tarihi saat 09.00'dan itibaren başlayacak olup, başvuruların son teslim tarihi 10.02.2015, saat 21.00'dir.

TKDK-İl Koordinatörlüklerinde ihale sonucu alınan tekliflerin ve teklif ile ilgili belge ve dokümanların uygunluğu kapsamında ön kontrolü 5 -15 Ocak 2015 tarihlerinde yapılacaktır.

BAŞVURU YERİ: TKDK İl Koordinatörlükleri

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

Küçük ve orta ölçekli işletmeler gibi üretici örgütlerler de programa başvurabilmektedir.

Süt İşleyen İşletmeler için ,

- Kapasiteleri günlük **10-70 ton arasında olan** küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenerek topluluk standartlarına ulaştırılması, yeni teknolojiler kullanarak performanslarının ve rekabet güçlerinin artırılması.
- Modern süt sağım üniteleri ve soğutma tanklarına sahip süt üreticileri/üretici örgütleri ile tedarik sözleşmeleri imzalamış olan süt işleme tesislerin sunduğu projelerin desteklenmesi yoluyla **entegre süt toplama ve işleme ağının** kurulmasının teşvik edilmesi.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Kısıtlı sayıdaki mikro işletmenin (günlük 10 tondan az kapasiteye sahip olanlar) topluluk standartlarına ulaşmasının desteklenmesi ve günlük kapasitelerinin ekonomik sürdürülebilirlik eşiği olarak belirlenen **10 tona ulaştırılması** hedeflenmektedir.
- Süt Toplayan Üretici Örgütleri için üretici örgütlerinin süt toplama merkezleri kurması konusunda desteklenmesi amaçlanmaktadır.
- İşletmeler birden fazla tesisten oluşabilir.
- Yatırım sonunda ilgili AB standartları karşılanmalıdır.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri;

- Süt İşleyen İşletmeler** için en az **50 bin avro** ve en fazla **3 milyon avro**
- Süt Toplayan Üretici Örgütleri** için ise en az **25 bin avro** ve en fazla **1 milyon avro'dur.**
- Uygun harcamaların % **50 nispetindeki** kısım için destek sağlanmaktadır.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.
- Proje bütçesindeki harcamalar **KDV'den muaftır.**
- Yeni bir işletme kurulumu ya da mevcut işletme içinde yeni tesis kurulumu, başvuru aşamasında ilde süt sektörüyle ilgili kapasite fazlası olması durumunda uygun değildir.
- Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**
- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- **Küçük ve orta ölçekli tarımsal işletmeler** programdan yararlanabilirler.
- **Kırmızı et/kanatlı eti kesimhanelerinin, parçalama tesisleri** ve/veya işleme tesislerinin yeni teknoloji uygulamalarını kullanarak genel performansı ve rekabet gücünün geliştirilmesi desteklenmektedir.
- **Kırmızı et kesimhaneleri** yatırım sonunda, günlük 30-250 sığır ve 50-2.000 koyun/keçi cinsi kapasitede; eğer sadece sığır kesiliyorsa 36-500 hayvan arası; sadece koyun/keçi kesiliyorsa 290-4.000 arası kesim kapasitesinde olmalıdır.
- **Kanatlı eti kesimhaneleri** yatırım sonunda, saatte 1.000-5.000 tavuk veya 100-1.000 hindi kesim kapasitesine sahip olmalıdır.
- **Kırmızı et ve kanatlı eti işleme tesisleri** yatırım sonunda, günlük 0,5-5 ton kurulu et işleme kapasitesinde olmalıdır.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- **Kırmızı et ve kanatlı eti parçalama tesisleri** yatırım sonunda, günlük 0,5-5 ton kurulu et parçalama kapasitesinde olmalıdır.
- **Kırmızı et ve kanatlı eti entegre işletme yatırımlarında;** kesimhane içeren entegre işletmeler için parçalama tesisi kapasitesi yukarıda belirtilen kesimhane kapasite sınırlarında ve parçalama tesisi ve et işleme tesisinden oluşan entegre işletme kapasitesi de yukarıda belirtilen parçalama ve et işleme kapasite sınırlarında olmalıdır.
- Proje tutarı **30 bin- 3 milyon avro** arasında olmalıdır. Destekler % 50 hibe niteliğindedir.
- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Proje kapsamında harcamalar **KDV'den muaftır.**
- Yeni işletme ya da mevcut bir işletme içinde yeni tesis kurulumu başvuru aşamasında ilde et ürünleri sektörüyle ilgili kapasite fazlası olmaması durumunda destek için uygundur.
- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere,** yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler **uygun harcamalardır.**

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.
- Küçük ve orta ölçekli işletmeler gibi üretici örgütlerler** de programa başvurabilmektedir.
- Ayıklama, tasnif ve paketleme yapan ve entegre soğuk hava tesisleri bulunan işletmelerin yeni teknolojiler kullanarak performanslarının ve rekabet güçlerinin artırılması ve depolama ve saklamaya yönelik soğuk hava depolarının kurulması amacıyla desteklenmektedir.
- Yatırım sonunda; soğuk hava deposu kapasitesi en fazla 10.000 m³ olmalıdır.
- Yatırımın konusu, AB'nin 1308/2013 sayılı Konsey Tüzüğü Ek-1 Bölüm 9: Meyve ve Sebze listesinde yer alan meyve ve sebzeler ile ilgili olmalıdır.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Konsey Tüzüğü “(Ec) No 1308/2013 Ek I, Bölüm IX: Meyve ve Sebze listesi’nde” yer alan sert kabuklu meyveler, kurutulmuş plantain ve kurutulmuş turunçgiller için makine ekipman alımı destek kapsamındadır.
- Proje tutarı **50 bin- 1,25 milyon avro** arasında olmalıdır. Destekler %50 hibe niteliğindedir.
- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır
- Proje kapsamında harcamalar **KDV’den muaftır.**
- Yeni bir işletme kurulumu ya da mevcut işletme içinde yeni tesis kurulumu, ilde meyve sebze sektörüyle ilgili kapasite fazlası olması durumunda uygun değildir.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**
- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.
- Başvuru sahibi üretici örgütü ise, organik üretim sertifikasına sahipse veya işletmede çalışanların en az % 75'inin kadın olması durumunda; ilgili projelere öncelik verilecektir.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.
- Meyve ve sebzelerin işlenmesi ve pazarlanması alt tedbirinde, “Temizleme, sınıflandırma, derecelendirme ve paketleme hatları” uygun harcama başlığı altında sadece makine-ekipman alımına destek verilecektir.

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- **Küçük ve orta ölçekli tarımsal işletmeler** programdan yararlanabilirler.
- Küçük ve orta ölçekli balık işleme tesislerinin genel performanslarını artırmak amacıyla, avlanma sonrası kayıpları minimuma indirmek için soğuk zincir uygulamasına öncelik vererek, pazar imkânlarının yatırım için kullanılabilmesi desteklenmektedir.
- Yatırım sonunda; işleme tesisi yıllık 100 - 2.000 ton su ürünleri, balık yağı ya da yumuşakça, çift kabuklu ve kabuklu kurulu üretim kapasitesine sahip olmalıdır.
- Proje tutarı **50 bin- 1,5 milyon avro** arasında olmalıdır. Destekler %50 hibe niteliğindedir.

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.
- Proje kapsamında harcamalar **KDV'den muaftır.**
- Yeni işletmelerin ya da mevcut bir işletmede yeni tesis inşası, ilde su ürünleri sektörü için kapasite fazlası olması durumunda uygun değildir.
- Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere,** yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler **uygun harcamalardır.**

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

- Soğuk zincir uygulamalarına öncelik verilecektir.
- İşletmede çalışanların en az % 75'inin kadın olması durumunda, ilgili projelere öncelik verilecektir.
- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- 50 kişiden az çalışanı olan ve yıllık cirosu ve/veya bilançosu 8 milyon TL'yi aşmayan işletmeler ve üretici örgütleri programdan yararlanabilir.
- **Süs Bitkileri Yetiştiriciliği:** Proje kapsamında sera büyüklüğü en fazla 10 da, açık alan üretimin büyüklüğü ise en fazla 20 da olmalıdır. İşleme tesisleri de destek kapsamındadır.
- **Arıcılık ve Bal Üretimi:** Arıcılık üretimini geliştirmek isteyen işletmelere üretim tesisleri ya da ana arı yetiştirme istasyonlarına ekipman alımı yoluyla desteklenecektir. Proje kapsamında en az 50 en fazla 500 kovan büyüklüğü olmalıdır.
- **Tıbbi ve aromatik bitkiler:** Bitkilerin ekilmesi ya da toplanmasını takiben işlenmesi ve pazarlanması konularında kurulacak olan tesisler desteklenecektir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- **Fide ve Fidan Yetiştiriciliği**, bitkisel üretimde sadece üretim materyali olarak uygun harcamalar kapsamında desteklenecektir.
- Proje tutarı **5 bin avro'dan düşük, 250 bin avro'dan yüksek** olamaz. % 50 hibe niteliğindedir.
- Yatırım, TKDK'nın desteklediği iller arasında ve nüfusu 20 bin'in altında kırsal yerleşim birimlerinde uygulanmalıdır.
- Başvuru sahibi, arıcılıkla ilgili olarak ana arı üretimi söz konusu ise, başvuru sahibi geçerli ana **arı üretim izni belgesine** sahip olmalıdır.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır
- Proje kapsamında harcamalar **KDV'den muaftır.**

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**
- Fide ve fidan ve Tıbbi ve Aromatik özelliği olan bitki yetiştiricilikleri için seraların inşası ve/veya yeniden kurulumuna yönelik inşaat işleri ve/veya seralar için gerekli makine ekipman alımı uygun harcamalardır.
- Fide ve fidan yetiştiriciliği için ayrıca depo binaları ve makine garajlarının inşası ve gerekli makine ekipmanının alımı da uygun harcamadır.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

- Süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler ve fide fidan yetiştiriciliği (bitkisel üretimde sadece üretim materyali olarak) söz konusu olduğunda, proje kapsamındaki sera büyüklüğü en fazla 1 ha, Süs bitkileri açık alan yetiştiriciliğinde ise üretim büyüklüğü ise en fazla 2 ha olmalıdır.
- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

- 50 kişiden az çalışanı olan ve yıllık cirosu ve/veya bilançosu 8 milyon TL'yi aşmayan işletmeler ve üretici örgütleri programdan yararlanabilir.
- Türk Patent Enstitüsü tarafından verilen Coğrafi İşaret Sertifikasına sahip ürünlere öncelik tanınarak, geleneksel ve özgün yerel tarım (gıda ve gıda olmayan) ürünleri ile geleneksel el sanatlarının değerlendirilmesi ve/veya işlenmesi için destek sağlanacaktır.
- Desteklenecek uygun geleneksel el sanatları ve yerel tarım ürünleri listesine <http://www.tkdk.gov.tr> adresinden ulaşılmaktadır.
- Proje tutarı **10 bin avro'dan düşük, 400 bin avro'dan** yüksek olamaz. % 50 hibe niteliğindedir.

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

- Yatırım, TKDK'nın desteklediği iller arasında ve nüfusu 20 binin altında kırsal yerleşim birimlerinde uygulanmalıdır.
- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.
- Proje kapsamında harcamalar **KDV'den muaftır.**

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**
- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayana marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ

- 40 yaş altı başvuru sahiplerine, orman köyünde başlatılan projelere, organik yerel tarım veya gıda ürünü üreten işletmelere, kadınların sorumluluğunda yürütülen projelere, işletmenin çalışanlarının **en az yarısının kadın olduğu projelere**; değerlendirme sürecinde ilave puan verilerek öncelik tanınmaktadır.
- AB'ye ihracat numarasına sahip olan işletmeler destek için uygun değildir.

KIRSAL TURİZM

- 50 kişiden az çalışanı olan ve yıllık cirosu ve/veya bilançosu 8 milyon TL'yi aşmayan işletmeler ve çiftçiler programdan yararlanabilir.
- Pansiyon, “yatak ve kahvaltı” konaklama ve restoran hizmetlerinin gelişimini, çiftlik turizmi tesislerinin kurulması ve geliştirilmesini ve turistik rekreasyonel faaliyetler (sportif aktiviteler, doğa gezisi, tarihi geziler gibi) için kurulan tesislerin gelişimini desteklemektedir.
- Konaklama tesisleri yatırım sonunda **en fazla 25 yatak kapasitesine(çift/tek)** sahip olmalıdır.
- Proje tutarı **15 bin avro'dan düşük 500 bin avro'dan** yüksek olamaz. % 50 hibe niteliğindedir.

KIRSAL TURİZM

- Yatırım, TKDK'nın desteklediği iller arasında ve nüfusu 20 binin altında kırsal yerleşim birimlerinde uygulanmalıdır.
- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.
- Proje kapsamında **KDV'den muaftır.**

KIRSAL TURİZM

- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**

KIRSAL TURİZM

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

KIRSAL TURİZM

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

KIRSAL TURİZM

- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**
- 40 yaş altı başvuru sahiplerine, dağlık alanlarda veya orman köyünde başlatılan projelere, kadınların sorumluluğunda yürütülen projelere; değerlendirme sürecinde ilave puan verilerek öncelik tanınmaktadır.

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

- 50 kişiden az çalışanı olan ve yıllık cirosu ve/veya bilançosu 8 milyon TL'yi aşmayan işletmeler yararlanabilir.
- *Alabalık, sazan, yayın, kerevit, kurbağa, su yosunu(alg), sudak, tatlı su levreği, turna, tilapia, Mersin balığı, yılan balığı, karayayın balığı, Amerikan yayın balığı* desteklenecek türlerdir.
- Yetiştiricilik işletmesi yılda 10 tona kadar kurulu üretim kapasitesine sahip mikro ölçekli veya 10-200 ton/yıl kurulu üretim kapasitesine sahip küçük ölçekli işletme olmalıdır.
- Proje tutarı **15 bin avro'dan düşük, 400 bin avro'dan yüksek** olamaz. % 50 hibe niteliğindedir.
- Yatırım, TKDK'nın desteklediği iller arasında ve nüfusu 20 binin altında kırsal yerleşim birimlerinde uygulanmalıdır.

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi; tüzel kişilik ise daimi bir çalışanı; 65 yaşın üzerinde olmamalıdır.
- Proje kapsamında harcamalar **KDV'den muaftır.**

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

- **Mevcut işletmelerde modernizasyon ve yeni tesis kurulumu ile yeni işletme kurulumuna olmak üzere, yapım işleri, makine-ekipman alımları, iş planı hazırlığı, mühendislik, mimarlık ve diğer danışmanlık ücretleri (yalnızca bir adet danışmanlık hizmeti alımı), lisans ve patente haklarının devralınmasına yönelik maliyetler uygun harcamalardır.**

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

İşletmenin kendi tüketimi için **yenilenebilir enerji üretimine yönelik inşaat işleri ve makine ekipman alımı** uygun harcama olarak destek kapsamına alınmıştır.

Yardım Oranı:

- Yenilenebilir Enerji Yatırımları için Destek Oranı parçası olduğu tedbirin yardım oranına eşittir.

Uygulanacak olan **yenilenebilir enerji kaynakları yatırımı** kapsamında;

- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları**; IPARD Programında mevcutta uygulanan tedbirler kapsamında desteklenen yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak için yapılacak ilave yatırımlar olarak planlanmalıdır.
- Yenilenebilir Enerji kapsamında sadece **Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) sistemleri** desteklenecektir.
- İşletmenin/Tesisin Enerji İhtiyacı (Tükettiği enerji) kadar kapasiteye (Elektrik Tesisatı Projesinde yazan toplam kurulu güç) izin verilecektir.

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

- İşletmenin/Tesisin enerji ihtiyacı 1MW kurulu güçten daha fazla olması durumunda ise **üst sınır olarak 1MW kapasite** destek kapsamındadır.
- **Şebekeye bağlı (on-grid) sistemler** destek kapsamındadır.
- Yapılacak yatırımlarda yatırım uygulama adresi(uygulama sahası) dışında kalan kablolama işlemleri uygun harcama olarak kabul edilmemektedir.

KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

- Arazi ve mevcut binaların satın alınması, 2. el makine-ekipman alımı, tüm vergiler, işletme giderleri, bakım ve amortisman gideri, her türlü kira gideri, kiralayanın marjı, faizin yeniden finansman maliyetleri, işletme giderleri ve sigorta masrafları gibi kira-satın alma ile bağlantılı maliyetler, banka ücretleri, teminat masrafları ve benzeri ücretler, döviz-TL ile ilgili dönüşüm masrafları, ücretleri ve kambiyo kayıpları, para cezaları, mali cezalar ve dava masrafları, faydalanıcı tarafından yapılan aynı katkılar **uygun olmayan harcamalardır.**
- 40 yaş altı başvuru sahiplerine, dağlık alanlarda veya orman köyünde başlatılan projelere, alabalık ve sazan dışındaki türleri yetiştirmeyi hedefleyen projelere, başvuru sahibi kadın olan projelere; değerlendirme sürecinde ilave puan verilerek öncelik tanınmaktadır.